

Referat despre Patima rosie de Mihail Sorbul - partea a doua

Cinicul filozof (care crede ca omul trebuie creat a doua oara, "sanatos la trup si la minte"), ii inoculeaza pornirile necugetate, debitand la nesfarsit despre "sangele varsator de sange: "Nu revolverul face sa curga sangele, din pricina ca se aduna prea mult in inima si in creier. In medicina se numeste congestie, iar popular, patima. Patima rosie, fetito! Tu o cunosti cu sufletul, eu cu mintea. Caci iata de ce eu aduc revolverul, iar tu vei apasa pe tragaci. Noapte vesnica, fetito, si nu uita ca ti-ai pus revolverul in poseta! Vezi sa nu ne faci neamul de ras".

Daca in prima parte a piesei, Tofana este victima propriei luciditati (dorind cu orice pret sa invinga "neputinta", caci "asta-i in fond fatalitatea") brusc devine victima propriei sale patimi. Ea crede ca poate sa-si infranga conditia bovarica si ca poate compensa lipsa de noblete familiala si sociala prin "intelectualitatea" ei. Visul de a echilibra, prin cultura si distinctie, nestapanitele ecouri ale ereditatii si instinctele esueaza. Tumultul pasional, "patima rosie" face acest dualism ireconciliabil iar personalitatea sa atat de scindata va suferi infrangerea tragica.

Sbilt afirma permanent psihologia ratatului si a omului de prisos. Macerat de viciul betiei si de consecintele vietii fara munca el reuseste, totusi, sa analizeze lucid cauzele decaderii sale si ale celor din jur, considera omenirea nevindecabila iar propria sa deteriorare sufleteasca o pune pe seama capacitatii proprii de a deosebi adevarul de minciuna "Beau... beau foarte mult... Dar nici Fana nu-i vinovata ca nu-i cumsecade, nici eu, precum nimeni dintre oameni nu-i vinovat ca in loc de adevar scuipam minciuna, ca-n loc sa dea, fura, iar in loc sa imbratiseze pe aproapele sau, il sugruma.. Suntem toti bolnavi... Tot pamantul este un spital, daca nu cumva un urias asezamant de... sanatate!"

Nihilismul fara de speranta al lui Sbilt porneste dintr-o cunoastere si traire a nefericirii ca stea polara a destinului umane, ca efect al conventionalilor si instinctelor sociale care viciaza sau distrug substanta autentica a fiintei umane. In fapt, Sbilt poate fi tratat scenic, tot atat de bine, si ca rezonator, dar si intr-un registru grotesc, in chip de paiata vulgara ca un rudiment dostoevskian.

Patima rosie propune un mediu ca destin al personajelor, iar trairea dramatica si evolutiile eroilor sunt determinate de aceasta lume care actioneaza asupra individului. Eroii se apara, prin aparente uneori reale, dincolo de brutalitate, exista tandrete si afectiune, tacerea ascunde duosia sau neputinta de comunicare, iar suferinta si jignirea se consolideaza cu speranta si rabdarea.

Preocupat sa construiasca tipologii prin caractere puternice, Mihail Sorbul izbuteste eroi emblematici. Personajele sunt inconfundabile, iar lumea in care convietuiesc se constituie cu realism tragic, dar si cu simplitate si emotie. Harul de a inventa o lume posibila se implineste astfel prin stiinta de a crea o piesa cu universuri umane ale traiirilor intense, prin afectiune si luciditate, inteligenta ironica prin rostirea si trairea fara echivoc a adevarurilor tragice.